

Nařízení

Krajské veterinární správy pro Olomoucký kraj č.1/2009

ze dne 24.3.2009

o mimořádných veterinárních opatřeních proti nebezpečné nákaze – varroaze včel

Krajská veterinární správa pro Olomoucký kraj (dále jen KVS Olomouc) jako věcně a místně příslušný orgán státní správy ve věcech veterinární péče podle § 47, odst. 1, písm. b) a § 49, odst.1, písm.g) rozhodla na základě zmocnění, vyplývajícího z § 49, odst. 1, písm. c) a s použitím ustanovení § 54, odst. 1, písm. b),d),j), odst. 2, písm. a) a odst. 3 a § 76, odst. 3 zák. č. 166/1999 Sb. o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) ve znění pozdějších předpisů o nařízení **mimořádných veterinárních opatření.**

Čl. 1.

Mimořádná veterinární opatření se nařizují z důvodu zabránění šíření nebezpečné nákazy – varroazy v chovech včel v Olomouckém kraji ve snaze o snížení výskytu roztočů Varroa destructor u včel a současně o omezení tvorby resistance na používaná léčiva. Pozitivním nálezem varroazy se rozumí nález nad 3 roztoče v průměru na jedno včelstvo ve směsném vzorku zimní měli z jednoho stanoviště. Výsledky vyšetření zimní měli v r. 2009 naznačují nižší výskyt ohnisek ve srovnání s r. 2008, nasvědčují zlepšené péči při léčbě a zdolávání nákazy, což však nezabavuje nutnosti přijmout Krajskou veterinární správou pro Olomoucký kraj opatření k tlumení výskytu varroázy.

Čl.2.

A) Na základě zhodnocení nákazové situace v chovech včel, chovaných na území Olomouckého kraje, zjištěné vyšetřením směsných vzorků zimní měli ze včelstev v r. 2009 je nákazová situace v Olomouckém kraji posouzena jako jednotná, bez výraznějších výkyvů v jednotlivých okresech, regionech či v oblastech v působnosti jednotlivých ZO ČSV. Z celkového množství odevzdaných vzorků zimní měli (3.114) v Ol. kraji k vyšetření bylo zjištěno 123 pozitivních, což představuje 3,95 %. Vyšetřeno bylo 30.631 včelstev, pozitivních bylo zjištěno 754 včelstev, což představuje 2,46 % . Nevznikl tudíž důvod k nařízení plošného ošetření všech včelstev v celém kraji. Pozitivním výsledkem se rozumí nález nad 3 samičky roztoče v průměru na 1 včelstvo ve směsném vzorku z jednoho stanoviště včelstev.

B) Těm chovatelům včel,

- a) kteří nesplnili mimořádná veterinární opatření, nařízená v Čl. 2 Nařízení KVS Olomouc č. 29/2008 ze dne 23.9.2008 pod č.j. KVSM-2804/4-08/Zu, nebo,
- b) kterým vyšetřením zimní měli prokázalo nálezy nad 3 samičky roztoče v průměru na 1 včelstvo.

se nařizuje

ošetření plodu **nátěrem** vodní emulze přípravku **M – 1 AER**, spojené s fumigací **Varidolem FUM**. Zajištění ošetření svých včelstev je povinností chovatele včel.

C) Chovatelům včel, uvedeným v bodě B tohoto článku se nařizuje vést řádnou evidenci o ošetření včelstev s daty léčby a názvem použitého léčebného přípravku a toto ošetření nahlásit příslušné ZO ČSV. Ošetření včelstev se nařizuje provést buď osobou odborně způsobilou k potřebnému výkonu nebo veterinárním lékařem za přítomnosti chovatele a při přísném a pečlivém dodržení následujícího postupu :

Včelstva se rozeberou, vyjmou se plásty se zavíčkovaným plodem a včely se smetou. Víčka plodu se natrou vodní emulzí (0,25%) přípravku **M - 1 AER** = 5 kapek na 50 ml vody. **Připravená emulze se může použít jen jeden den !** Potře se plocha nejvýše 10 dm² u jednoho včelstva a to opatrně jen víčka plodových buněk tak, aby nebyly emulzí zasaženy ostatní plochy plástu a **na každém stanovišti musí být použit samostatný štětec**. Pokud má včelstvo více plodu, musí se plod nad tuto hranici odstranit a spálit, popř. roztavit na vosk. Včelstva, u kterých se rozrušil zimní chumáč při ošetření plodu se následně ošetří fumigací **Varidolem FUM** podle návodu. Rozhodující význam pro tlumení výskytu varroazy má nátěr plodu, kterým jsou postiženi roztoči a jejich vývojová stadia uvnitř plodových buněk i roztoči na včelách. Fumigace Varidolem je pojistkou při eventuální rezistenci roztočů na pyrethroidy nebo pro případ nedostatečné plochy zavíčkovaného plodu. U včel, spojených v zimním chumáči nelze fumigaci použít.

Čl.3.

Ošetřování včelstev v ekologickém zemědělství se řídí následujícími pravidly :

- do výskytu 3 roztočů včetně v zimní měli v průměru na včelstvo a do výskytu 3 roztočů včetně v denním spadu v období od 15.7.2009 do 15.9.2009 nemusí ekologický chovatel včel používat žádná léčiva,
- na stanovištích s výskytem více než 3 roztočů v průměru na včelstvo z vyšetření zimní měli se nařizuje chovatelům včel v ekologickém zemědělství včelstva ošetřit Formidolem (účinná látka kyselina mravenčí) nebo přípravkem API LIFE VAR (účinná látka thymol) nejpozději do 15.4.2009,
- v době od 15.7.2009 do 15.9.2009 se nařizuje chovatelům včel v ekologickém zemědělství u sledování přirozeného denního spadu roztočů u všech včelstev v týdenních intervalech. Při nálezů více než 3 roztočů jednotlivá včelstva léčit Formidolem nebo přípravkem API LIFE VAR podle návodu výrobce,
- nařizuje se chovatelům včel v ekologickém zemědělství každoročně obměnit nejméně jednu třetinu všech používaných plástů.

Chovatel včel v ekologickém zemědělství může chemické přípravky (např. Gabon PA 92) použít pouze na základě nařízení KVS Olomouc při zvýšeném výskytu roztočů (viz Čl. 5). **Takto léčená včelstva ekologický chovatel včel před ukončením snůšky z produkce biomedu musí vyloučit.**

Ekologický chovatel včel prokáže, že v okolí dohledává a odstraňuje divoce žijící včelstva.

Čl.4.

Vzhledem k životnímu cyklu včel a ročnímu období se chovatelům včel uvedené ošetření nařizuje provést bezodkladně, **nejpozději však do 15.4.2009. Do ukončení odběru medu je další použití chemických přípravků k ošetření včelstev zakázáno. Pro jarní ošetření včelstev se použití přípravků GABON PA 92 a GABON PF 90 zakazuje.**

Připouští se pouze tepelné metody a odstraňování trubčího plodu nebo je možno použít Formidol (kyselina mravenčí) podle návodu VÚVč, zejména tam, kde se vyskytuje zvápenatění plodu nebo nosematoza. Pásy **GABON PA 92 lze použít** pouze k letnímu ošetření, ale **výhradně jen v období po ukončení odběru medu.**

Čl.5.

Těm chovatelům včel, u kterých byl

- diagnostikován vysoce invadovaný trubčí plod, nebo
- průměrný přirozený letní spad roztočů větší, než 5 samiček denně, a
- v těch **ZO ČSV**, ve kterých bylo více než 30% stanovišť s nálezem více jak 3 roztočů na jedno včelstvo v průměru

se nařizuje

letní ošetření přípravky GABON PA 92 nebo GABON PF 90.

K snížení rizika tvorby reziduí lze GABON PF 90 aplikovat maximálně ve dvou letech po sobě. Potom musí následovat nejméně jednoletá přestávka nebo záměna za GABON PA 92. Pro GABON PA 92 nejsou z hlediska tvorby reziduí žádná omezení. Přípravky GABON PA 92 i GABON PF 90 se aplikují co nejdříve po posledním odběru medu. Při nižších intenzitách varroázy se doporučuje použití FORMIDOLU.

Čl.6.

Přesuny včelstev a oddělků k trvalému přemístění při změně majitele (chovatele), přemístění matek a přesuny včelstev kočováním mimo územní obvod Olomouckého kraje lze uskutečnit jen :

- na základě veterinárního osvědčení pro přemístění, vystaveného KVS Olomouc (na příslušném inspektorátu) po předložení negativních výsledků vyšetření (varroaza, mor)
- po provedeném bakteriologickém vyšetření ze vzorků zimní měli, odebraných vždy maximálně z **25 včelstev** v jednom vzorku na přítomnost původce moru včelího plodu s negativním výsledkem
- po předchozím souhlasu Krajské veterinární správy toho kraje, kam mají být včelstva přemístěována
- a předchozím informování příslušné ZO ČSV místa přemístění.

Čl. 7.

Přesuny včelstev kočováním a přesuny včelstev a oddělků k trvalému přemístění při změně majitele (chovatele) a přemístění matek **v rámci územního obvodu kraje Olomouckého** se povolují jen :

- jedná li se o přemístění do stejné nákazové situace,
- **po provedeném bakteriologickém vyšetření ze vzorků zimní měli (odebraných vždy maximálně po 25 včelstvech v jednom vzorku) na přítomnost původce moru včelího plodu s negativním výsledkem,**

- nebyl li zjištěn v přemíst'ovaných včelstvech ze stanoviště vyšetřením větší nález než 3 roztoči v průměru na jedno včelstvo,

Kočující včelstva musí mít řádně vyplněný kočovný průkaz a neprodleně po každém návratu z kočovného stanoviště po 1.6.2009 být preventivně přeléčena Formidolem, pokud se návrat uskuteční před posledním vytočením medu, nebo Gabonem PA 92 či PF 90, pokud se návrat uskuteční po posledním vytočení medu.

Čl.8.

Přesuny včelstev, oddělků a matek (včetně kočování) **nejsou povoleny** těm chovatelům včel, kteří :

- **nesplnili mimořádná veterinární opatření**, nařízená v Čl. 2 Nařízení KVS Olomouc č. 29/2008 ze dne 23.9.2008 pod č.j. KVSM-2804/4-08/Zu. , zejména těm, kteří neodebrali vzorky zimní měli nebo je nemají vyšetřeny (varroaza, mor včelího plodu),
- kterým byl zjištěn vyšetřením včelstev na stanovišti větší nález než 3 roztoči v průměru na jedno včelstvo,
- kterým byla zjištěna v jimi chovaných včelstvech vyšetřením (bakteriologickým, klinickým) **přítomnost původce moru včelího plodu** v odebraných vzorcích měli, medu nebo plodu
- na které se vztahují omezení, vyplývající z nařízených mimořádných veterinárních opatření proti moru včelího plodu (ohnisko, ochranné pásmo),
- hodlají kočovat se včelstvy do oblastí s prokázaným výskytem rezistentních roztočů (horší nákazová situace).

V jednotlivých případech může být přesun včelstev kočováním povolen i když počet roztočů přesahuje hranici 3 roztočů v průměru na jedno včelstvo, ovšem chovatel musí prokázat KVS Olomouc, že všechna včelstva na stanovišti byla ošetřena v předjaří dle Čl. 2 tohoto Nařízení.

Čl.9.

Chovatelům včel s masivním nálezem roztočů se nařizuje zajistit provedení v chovech včel klinickou prohlídku úředním veterinárním lékařem.

Čl.10.

Kontrolu dodržování povinností, stanovených tímto předpisem budou provádět orgány veterinární správy. Za porušení povinností nařízených tímto předpisem fyzickou osobou, právnickou osobou nebo fyzickou osobou podnikající bude uložena pokuta podle ustanovení § 71¹⁾ nebo § 72²⁾ zák. č. 166/1999 Sb. (veterinární zákon).

Čl.11.

Tento právní předpis - nařízení Krajské veterinární správy pro Olomoucký kraj nabývá platnosti a účinnosti dnem jeho vyhlášení, jímž je den jeho vyvěšení na úřední desce Krajského úřadu Olomouckého kraje. Doba jeho platnosti se stanovuje do zrušení mimořádných veterinárních opatření.

Čl.12.

Tímto právním předpisem pozbývá platnost Právní předpis KVS pro Olomoucký kraj č. 4/2008 ze dne 20.3.2008 pod č.j. KVSM-804/4-08/Zu o mimořádných veterinárních opatřeních proti nebezpečné nákaze – varroaze včel a mimořádná veterinární opatření v něm obsažená se ruší.

Příloha – 1 strana : Seznam obcí v Olomouckém kraji a počtů stanovišť včelstev v nich s pozitivním nálezem varroazy (nad 3 roztoče v průměru na jedno včelstvo) a / počtů včelstev s nálezem nad 3 roztoče v ohniscích – výsledky vyšetření zimní měli r. 2008-2009.

č.j. KVSM-993/4-09/Zu

MVDr. Zdeněk Králík
ředitel
Krajské veterinární správy pro Olomoucký kraj

Vyvěšeno dne :

Sejmuto dne :

¹ § 71 odst. 1 písm. c) zákona č. 166/1999 Sb. o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon)

² § 72 odst. 1 písm. d) zákona č. 166/1999 Sb. o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon).